

**Storumans
kommun**
LUSPIE

Likabehandlingsplan 2024

Förskolan Björken

Grunduppgifter om verksamheten	3
Policy	3
Vision.....	3
Delaktighet.....	3
Utvärdering av föregående plan	4
Främjande arbete och förebyggande arbete.....	7
Kartläggning.....	11
Rutiner för akuta situationer.....	12
Ansvarsförhållande	12
Bilaga 1 - Åtgärdande arbete vid kränkande behandling/trakasserier mellan barn.....	13
Bilaga 2 - Rutiner när vuxen i verksamheten kränker barn.....	14
Bilaga 3 - Mall för samtal vid misstänkt kränkande behandling/ trakasserier.....	15
Bilaga 4 - Samtalsmall för vittnen	16
Bilaga 5 - Definitioner och begrepp.....	17
Bilaga 6 - Underskrift personal.....	19

Grunduppgifter om verksamheten

Förskolan Björkens likabehandlingsplan består av både en plan mot kränkande behandling enligt skrivelserna i *skollagen*¹ samt en plan för aktiva åtgärder enligt skrivelserna i *diskrimineringslagen*². Den är också upprättad i enlighet med *förordning (2006:1083) barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling*.

Denna plan omfattar Björkens förskola. Alla tillämpliga skrivningar i denna plan omfattar både den digitala som fysiska världen.

Policy

På förskolan Björken tolererar vi inga kränkningar, trakasserier eller sexuella trakasserier. Definitioner av dessa begrepp finns i bilaga 5. Alla ska känna sig trygga i vår verksamhet. I denna likabehandlingsplan redogörs för våra främjande och förebyggande åtgärder samt rutiner för akuta situationer. Björkensförskola ska förebygga diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett lagens sju diskrimineringsgrunder: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Vision

Förskolan Björken är att ha en verksamhet där vi vill att alla kan känna trygghet, gemenskap och glädje, och får möjlighet att utvecklas i en harmonisk miljö, utifrån egna förutsättningar och möjligheter. Vår vision är också att motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling. Barnen och vårdnadshavarna ska känna att all personal på förskolan Björken arbetar aktivt för att motverka diskriminering och kränkande behandling.

***

Denna likabehandlingsplan gäller fr.o.m. 2024-01-01 till 2024-12-31. På förskolan Björken ansvarar rektor för att det varje år upprättas en ny plan. Arbetslaget är med i utvärderingar och diskussion av vilka områden som skall prioriteras kommande år. Likabehandlingsplanen samt anmälningar till Draftit lyfts på reflektionstid då arbetslaget sitter tillsammans med rektor och vid behov medverkar specialpedagog.

Delaktighet

På förskolan Björken har barnen varit med i praktiskt värdegrundsarbete samt arbetat med barnkonventionen.

Björkens förskola har hösten 2023 saknat barn födda 2018 och barngruppen består av de yngsta förskolebarnen. Detta gör att barnens delaktighet i utformningen av planen inte har skett. Trygghetsvandringar, utvecklingssamtal samt barnintervjuer har skett. De synpunkter som kommit har

---

¹ 6 kap. 8§ Skollagen (2010:800)

² 3 kap. 2§ Diskrimineringslagen (2008:567)

varit en del av utformningen av planen. Personalen som ansvarar för att arbeta främjande och förebyggande i likabehandlingsarbetet. Även i uppföljningen kommer de vara delaktiga.

På förskolan Björkens har också vårdnadshavare beretts möjlighet att delta i arbetet med planen genom att lämna synpunkter vid utvecklingssamtal samt att aktivt delta i föräldramöten där barnens trygghet och säkerhets diskuterats. Samt att utifrån vårdnadshavarnas synpunkter så förskolan arbetat aktivt med trygghet och säkerhet.

På förskolan Björken har personalen medverkat i det främjande och förebyggande arbetet och varit delaktiga i arbetet med att upprätta, följa upp och se över likabehandlingsplan genom att arbeta med olika teman tillsammans med förskolebarnen.

Denna likabehandlingsplan görs känd och förankras hos barnen genom att värdegrundsarbete. Planen görs känd och förankras hos personalen genom att den diskuteras på Björken-möten samt reflektion samt att all personal som arbetar i förskolan med barnen skriver under bilagan som bekräftar att samtliga i personalen tagit del av planen och dess innehåll. Planen görs känd och förankras hos vårdnadshavare genom att den finns på Storumans kommuns hemsida samt läggs ut i Tyra. Planen hängs också upp på gemensam anslagstavla i hallen.

Förskolan Björken har extern städpersonal via ett privat företag så det kommer olika personer som städar på varierande tider. Detta gör det svårt att alla privatanställda och vikarier kan ta del av planen.

Utvärdering av föregående plan

- **Främja likabehandling oavsett funktionsnedsättning samt Främjande arbete mot bristande tillgänglighet**

Björkens mål var att "barnen skall ha kunskap om alla människor lika värde oavsett funktionsvariation samt att alla barn ska kunna delta på likvärdiga villkor oavsett funktionsförmåga". För att nå detta mål skulle vi jobba med "Vem-Böckerna" och det har förskolan gjort.

Under gångna året har vi i perioder haft barn med rörelsesvårigheter. Detta har varit påtagligt att förskolans lokaler inte är anpassade fullt ut t.ex. toaletter och grönas hall som är i en smal korridor. Vi löste det genom att "byta hall" på barnet samt använda gulas toalett och skötrum. Anpassning av lokal tas upp vid skyddsronder varje år. Ingen anpassning kommer att göras av Umluspen innan politiska beslut om var förskolan skall ligga tas.

Genom ett medborgarförslag har Björken fått bättre utomhusbelysning samt skärmtak för barnvagnar.

Övrig så har förskolan Björken arbetar med bildstöd både gentemot enskilda barn och gemensamt bildstöd för samtliga förskolebarn. Förskolan har haft stöd både från regionsjukhuset samt från specialpedagog i de anpassningar som rört enskilda individer. Personalen har även tagit del av utbildningsinsatser.

Enskilda handlingsplaner har upprättats tillsammans med personal, rektor samt vårdnadshavare. Dessa utvärderas regelbundet och revideras. Dagliga dialogen sker mellan barnets mentor och vårdnadshavare. Rektor har genomfört uppföljningsmöten i enhet med planering. Arbetsmodellen fungerar bra.

HLT (Hälsa, Lärande, Trygghet) träffar har skett då specifika Björken-frågor har lyfts, både oidentifierat och med vårdnadshavarnas medgivande. I träffarna medverkar specialpedagog, rektor, BVC-sköterska, familjestöd samt barnpsykolog. Arbetet utvärderas fortlöpande i samband med APT, reflektionsmöten samt planerings/utvärderingsdagar. Delaktiga har rektor, personal, mentorer, specialpedagog, enskilda vårdnadshavare, HLT-teamet samt ledningsgruppen i utvärdering. Olika delar har utvärderats i olika forum.

Detta kommer vi att prioritera: Utforma lärmiljön både inomhus och utomhus för att den skall passa barn med funktionsnedsättningar. Björkens förskola kommer att prioritera att arbeta med språk, kommunikation och motorik. Personalen kommer att erbjudas fortbildning om funktionsnedsättningar i form av tillgång till litteratur samt ev. Föreläsning via webb.

Alla kränkningar utifrån funktionsnedsättning kommer att anmälas i Draftit.

Utvärderingen kommer att i huvudsak ske på Björken, reflektion samt möten med specialpedagog. Rektor ansvarar för uppföljning. Vårdnadshavare inbjuds att delta i utformandet av utemiljön. Personalen ansvarar för inbjudan till uteträffen.

Likabehandlingsplanen utvärderas i november 2024 i samband med Björken-möte/APT. Rektor ansvarar för utvärdering genomförs samt personalen skall delta.

- **Främja likabehandling oavsett kön**

Förskolan Björkens mål var att barnen ska få kunskap om alla människors lika värde oavsett kön.

Björken har arbetat med kompisböckerna och värdegrunds materialet "Vännerna i Kungaskogen".

Arbetet har genomförts och utvärderats på reflektionstid. På Björkens förskola leker alla barn tillsammans där kön inte har någon betydelse. Barnen väljer aktivitet och lek efter intresse.

Björken har nått uppsatt mål men eftersom barngruppen förändras så kommer vi att arbeta vidare med detta. Inga kränkningar har skett utifrån kön.

Arbetet har utvärderats på reflektionstid då rektor deltagit.

- **Främja likabehandling oavsett etnisk tillhörighet**

Förskolan Björkens mål var att barnen skall få kunskap om alla människor är lika värda oavsett etnisk tillhörighet. Positivt med många barn med olika etniska tillhörigheter.

Björken har matramsor på barn och personals olika språk. De har belyst olika högtider. I februari så firande de t.ex. Samernas nationaldag. Föräldrarna från andra länder har bidragit i verksamheten med bland annat musik. Personalen upplever att barn med annan etnicitet är stolta över sitt ursprung. Barngruppen har förändrats under året. Under våren 2023 så hade de många barn från olika länder. Under hösten 2023 så är det färre med annan etnisk bakgrund.

Arbetet har diskuterats på reflektionstid.

Främja likabehandling oavsett religion eller annan trosuppfattning

Under våren 2023 så serverades flera olika rätter utifrån barnens familjers religion och trosuppfattning. I samband med detta så kom naturliga frågor och diskussioner med barnen. Det var mycket positivt att ha olika religioner och trosuppfattningar i barngruppen. Under våren 2023 så var de inskrivna blivande förskoleklass elever.

Inga kränkningar fanns utifrån religion och trosuppfattningar. Under hösten 2023 har Björkens förskola inte haft en mångfald av olika kulturer, religioner i kombination med en barngrupp där huvudsakliga förskolebarnen är 1-2 år. Så fokus har varit omvårdnad och trygghet utifrån barngruppens behov.

Under våren 2023 så diskuterades det hur vi kunde på bästa sätt arbeta med olika kulturer och religioner, våra dåvarande vårdnadshavare var delaktiga.

Arbetet fungerade bra under våren och utvärderades regelbundet på reflektionstid tillsammans med rektor. Under hösten har vi inte prioriterat detta.

- **Främja likabehandling oavsett sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller -uttryck.**

Målet var att barnen skall få kunskap om alla människors lika värde oavsett sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller -uttryck.

Förskolan Björken skulle arbeta med att barnen fritt skulle kunna välja vilken roll/kön de vill i leken.

Idag finns en mängd sagor/filmer som handlar om olika familjer och konstellationer som bryter traditionella normer (Mamma, pappa, barn).

Barnen har valt fritt sina roller och väljer utklädningskläder efter lek och lust. Björkens förskola kommer att skaffa fler utklädningskläder med fokusyrken.

Arbetet har utvärderats på Björkens reflektionstid tillsammans med rektor.

- **Främja likabehandling oavsett ålder**

Förskolan Björken skulle arbeta med att alla människor är lika värda oavsett ålder.

Förskolan Björkens barngrupp har ändrat åldersstruktur mellan vårtermin och hösttermin.

Det som är utmaningen för pedagogerna är att anpassa undervisningen utifrån barngruppens intressen och behov. Förskolan skall dokumentera varje barns utveckling och lärande inte utifrån ålder, längd eller vikt. Under hösten så övergick barnomsorgen till programmet Tyra. I det programmet skall barns utveckling vara fokus och ålder. Detta arbete kommer att fortgå under 2024. Arbetet diskuteras och följs upp vid reflektion och Björken-möten tillsammans med rektor.

- **Främja arbetet mot kränkande behandling**

Björkens mål är att ha nolltolerans mot kränkningar samt om kränkningar sker skall de rapporteras i Drafit. Under år 2023 så diskuterades begreppet kränkningar ur olika aspekter. Fokus var då alla

former: barn-barn, barn-vuxna samt vuxna-vuxna. Personalen fyller i en medarbetarenkät där en del av enkäten berör kränkningar.

Diskussion leder till ökad medvetenhet. Diskussioner har förts enkilda personal och rektor, personal och specialpedagog, i arbetslagen tillsammans med rektor och specialpedagog samt mellan rektor och specialpedagog. Samt gemensamma diskussioner på enheten.

Detta arbete kommer att fortlöpa och vi har inte nått uppsatta mål. Kränkningar har förekommit och behandlats anmälts som sedan utreds.

Främjande arbete och förebyggande arbete

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn känner sig trygga och utvecklas.

Arbetet med att främja lika rättigheter och möjligheter riktar sig till alla barn och ska genomföras utan att det föranleds av något särskilt problem. Det främjande arbetet är en av verksamhetens fortgående uppgifter och ska bedrivas på ett kontinuerligt, systematiskt och målinriktat sätt. I det följande redovisas det arbete som vi på Björkens förskola kommer att genomföra för att främja barns lika rättigheter.

Namn på insatsen och området som berörs av insatsen	Mål och uppföljning	Beskrivning av insats	Ansvarig	Datum när det ska vara klart
Främja likabehandling oavsett funktionsnedsättning främjande arbete mot bristande tillgänglighet	<p>Mål: Barnen ska ha kunskap om att alla människors likavärde oavsett funktionsnedsättning och bristande tillgänglighet</p> <p>Uppföljning: Björkenmöte och reflektion.</p> <p>APT, HLT team samt specifika möten med vårdnadshavare, rektor, mentor och vid behov extern kompetens.</p>	<p>Utforma lärmiljön både inomhus och utomhus för att den skall passa barn med funktionsnedsättningar.</p> <p>Björkensförskola kommer att prioritera att arbeta med språk, kommunikation och motorik.</p> <p>Bildstöd kommer vara en del i arbetet.</p> <p>Personalen kommer att erbjudas fortbildning om funktionsnedsättningar i form av tillgång till litteratur samt ev. Föreläsning via webb.</p> <p>Alla kränkningar utifrån funktionsnedsättning</p>	Pedagoger	<p>Arbetet pågår under hela året.</p> <p>Utvärderas i november 2024</p>

Namn på insatsen och området som berörs av insatsen	Mål och uppföljning	Beskrivning av insats	Ansvarig	Datum när det ska vara klart
		kommer att anmälas i Drafit. Värdegrundsmaterial samt före Bornholmsmodellen kommer vi att använda.		
Främja likabehandling oavsett kön	Mål: Barnen skall få kunskap om alla människors lika värde oavsett kön Uppföljning: Björkens reflektion samt Björkenmöten	Björkens pedagoger kommer att vara uppmärksamma att de behandlar barnen som individer och inte utifrån kön. Att arbeta utifrån barnkonventionen	Pedagogerna	Arbetet pågår under hela året. Utvärderas i november 2024
Främja likabehandling oavsett etnisk tillhörighet	Mål: Barnen skall få kunskap om alla människor är lika värda oavsett etnisk tillhörighet. Positivt med många barn med olika etniska tillhörigheter. Uppföljning: Tas upp vid reflektionstid och tillsammans med rektor och specialpedagog	Förskolan Björken har både personal och barn med olika etniska tillhörigheter. Matramsorna sägs på olika språk. Läser sagor från olika länder och kulturer, använder "Polyglutt" (Samma saga kan läses på ipad med olika språk). Björken firar olika länders högtider. Barnen har disko med musik från olika länder. Barngruppen kommer inte ha få barn med annan etnisk bakgrund under 2024. Arbetet med barnkonventionen och att ta del av filmer/sagor om andra länder kommer att vara viktigt att ha en del i förskolans undervisning.	Pedagogerna	Arbetet pågår under hela året. Utvärderas i november 2024

Namn på insatsen och området som berörs av insatsen	Mål och uppföljning	Beskrivning av insats	Ansvarig	Datum när det ska vara klart
Främja likabehandling oavsett religion eller annan trosuppfattning	<p>Mål: Att barnen ska få kunskap om alla människors lika värde oavsett religion eller trosuppfattning</p> <p>Uppföljning:</p> <p>Reflektionstid, Möten tillsammans med samtliga i arbetslaget</p>	Arbeta med barnkonventionen	Pedagogerna	Arbetet pågår under hela året. Utvärderas i november 2024
Främja likabehandling oavsett sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck .	<p>Mål:</p> <p>Att barnen skall få kunskap om alla människors lika värde oavsett sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck.</p> <p>Uppföljning:</p> <p>Reflektionstid, Möten tillsammans med samtliga i arbetslaget</p>	<p>Att barnen fritt skulle kunna välja vilken roll/kön de vill i leken.</p> <p>Ta del av sagor/filmer som handlar om olika familjer och constellationer som bryter traditionella normer.</p> <p>Skaffa fler utklädningskläder med fokusyrken.</p> <p>Arbeta med barnkonventionen</p>	Pedagoger	Arbetet pågår under hela året. Utvärderas i november 2024
Främja likabehandling oavsett ålder	<p>Mål:</p> <p>Barnen skall få kunskap om att alla människor är lika värda oavsett ålder</p> <p>Uppföljning:</p> <p>Reflektionstid och Björkenmöten</p>	<p>Att alla barn kan delta i verksamheten utifrån sin förmåga och få möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar</p> <p>Att fokusera på lärande och inte ålder i dokumentationen i Tyra</p>	Pedagoger	Arbetet pågår under hela året. Utvärderas i november 2024
Främjande arbete mot kränkande behandling	<p>Mål:</p> <p>Vi accepterar inte någon form av kränkande behandling. Barnen skall få kunskap om alla människors lika värde</p>	<p>Arbeta med Stopp min kropp samt arbeta med värdegrunds material.</p> <p>Personalen kommer använda drama som ett led i värdegrundsarbetet</p>	Pedagoger	Arbetet pågår under hela året. Utvärderas i november 2024

Namn på insatsen och området som berörs av insatsen	Mål och uppföljning	Beskrivning av insats	Ansvarig	Datum när det ska vara klart
	och skall bemötas med respekt. Uppföljning: Reflektionstid och Björkenmöten			

Kartläggning

Syftet med en kartläggning är att undersöka risker för diskriminering, trakasserier, repressalier och kränkande behandling i verksamheten. De problem- och riskområden som vi har identifierat ligger till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier, repressalier och kränkande behandling.

Kartläggningsmetod	Område som berörts	Hur eleverna involverats i kartläggningen	Hur personalen har involverats i kartläggningen	Resultat och analys
Trygghetsvandring	Kränkande behandling	Förskolans barn går enskilt runt med en pedagog och samtalar efter förmåga var man vill vara och inte.	Personal observerar barnens beteende och upplevelser . Gör Anpassningar efter observationer	Hallen på Gröna upplevs trång och barn har fått byta hall
Genomgång av barnens behov utifrån funktionsnedsättningar och tillgänglighetsperspektivet	Funktionsnedsättning tillgänglighet	Vårdnadshavaren till barn med kända behov har tillfrågats om deras upplevelse av tillgänglighet/anpassningar	Personalen har utifrån kända utredningar och/eller diagnoser sett över lokaler utifrån lärmiljö i rummen, ljus, ljud, tillgänglighet etc.) för att se att elever inte diskrimineras p.g.a. funktionsnedsättning	Björkens förskola är inte fullt ut anpassad till verksamheten. Inga ombyggnationer eller förändringar är planerade. Pedagogerna ändrar lärmiljön efter barnens behov och förutsättningar
Utvecklingssamtal med vårdnadshavare	Samtalar om innehållet i verksamheten och upplevelsen av förekomsten av kränkningar	Föräldrarna får hem frågor att samtala med barnen om och själva reflektera kring	Pedagogerna går igen utvecklingssamtalen tillsammans med rektor och specialpedagog	Utifrån utvecklingssamtalen kan Anpassningar ske

Rutiner för akuta situationer

Förskolan Björkens policy är att det ska råda nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i vår verksamhet.

Detta avsnitt innehåller rutiner för hur barn och deras vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling, hur personalens respektive rektorns anmälningsskyldighet ska fullgöras, rutiner för hur diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ska utredas, åtgärdas och dokumenteras. Det åtgärdande arbetet påbörjas genast när det kommit signaler om att ett barn känner sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt. Det åtgärdande arbetet innebär att verksamheten vidtar åtgärder som dokumenteras och utvärderas för att förhindra att kränkningarna upprepas.

Förskolans rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och/eller kränkande behandling är att vara aktiva pedagoger och lekstödare i barngruppen samt observationer.

Ansvarsförhållande

Enligt skollagen (SFS 2010:800) är förskollärare, lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig har blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling skyldiga att anmäla detta till rektor. Rektor är i sin tur skyldig att föra informationen vidare till huvudmannen.

En förskollärare, lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektor. Rektor ska i sin tur anmäla detta till huvudmannen. Kränkningar anmäls till rektor och huvudman genom Drafit: <https://inloggad.drafit.se/>

Kommunens klagomålshantering finns också beskriven på kommunens webbplats (<http://www.storuman.se/Utbildning--barnomsorg/Synpunkter-och-klagomal/>).

Barn och/eller vårdnadshavare anmäler diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling till personalen på förskolan eller rektor. Barnet har dock möjlighet att vända sig till den anställd som de känner mest förtroende för. Den som har blivit kontaktad ansvarar för att åtgärder görs i enlighet med nedanstående mallar. Rektor informeras alltid.

- Vid misstanke om kränkande behandling eller trakasserier tillämpas rutiner för åtgärdande arbete vid kränkande behandling/trakasserier mellan barn (bilaga 1).
- Vid misstanke om att vuxen i verksamheten kränkt/trakasserat ett barn tillämpas rutiner för när vuxen i verksamheten kränker barn (bilaga 2).
- Mall för samtal vid misstänkt kränkande behandling/trakasserier (bilaga 3).
- Mall för samtal med vittnen till händelser (bilaga 4).

Dokumentationen sker i Drafit.

Bilaga 1 - Åtgärdande arbete vid kränkande behandling/trakasserier mellan barn

Kränkningar anmäls till rektor och huvudman genom Draftit: <https://inloggad.draftit.se/>

Använd mall för samtal kring misstänkt kränkande behandling/trakasserier, bilaga 3.

Alla fall av misstänkt kränkande behandling, diskriminering eller mobbning ska utredas så snabbt som möjligt.

1. Förskolans/avdelningens personal:

- Samtalar med barnet. Samtalet ska dokumenteras.
- Beskriver/sammanfattar problemet eller behovet tillsammans med barnet
- Den vuxne som har samtalat med barnet ska skyndsamt informera övrig personal som berörs på avdelningen/förskolan.

2. Mentor/handledare:

- Ska alltid känna till den situation som uppstått och vara drivande i försök att klarlägga och hitta lösning på problemet.
- Informerar vårdnadshavare.
- Diskuterar problemet med de personer som ska vara behjälpliga. Ärendets karaktär avgör vilka som ska informeras; rektor, arbetslag, socialtjänst, polis etc.
- En utredning som belyser situationen ska göras. De som ska samarbeta i ärendet söker hitta åtgärder som är passande för den situation som uppstått. *OBS! Detta ska dokumenteras/utredas i Draftit där återkoppling till rektor och huvudman sker.*

Uppföljning/utvärdering

- Arbetslaget följer upp problemet tillsammans, ev. tillsammans med rektor och/eller annan som utgöra ett stöd. Uppföljningen ska dokumenteras.
- Om situationen ej förbättrats börjar man om på punkt ett.
- Rektor ska hållas informerad om ärendets gång.

Rektor måste anmäla kränkande behandling till huvudman (Skollagen 2010:800, 6 kap. 10 §, 1 st.).

Rektor måste även anmäla trakasserier eller sexuella trakasserier på så sätt som avses i diskrimineringslagen till huvudman (Skollagen 2010:800, 6 kap. 10 §, 2 st.).

Bilaga 2 - Rutiner när vuxen i verksamheten kränker barn

Kränkningar anmäls till rektor och huvudman genom Draftit: <https://inloggad.draftit.se/>

Händelsens art avgör hur ärendet behandlas. Förbudet för skolpersonal att utsätta barn för kränkningar gäller inte tillrättavisning som är befogad för att upprätthålla ordning och god miljö, även om barnet kan uppleva tillrättavisningen som kränkande. Ibland kan det vara tillräckligt om rektor för samtal med berörda parter för att få händelsen klarlagd och därmed utagerad. I andra fall kan det bli nödvändigt med en mer omfattande utredning.

Rektor måste anmäla kränkande behandling till huvudman (Skollagen 2010:800, 6 kap. 10 §, 1 st.).

Rektor måste även anmäla trakasserier eller sexuella trakasserier på så sätt som avses i diskrimineringslagen till huvudman (Skollagen 2010:800, 6 kap. 10 §, 2 st.).

Åtgärdsgång i ärendet:

1. Personal på förskolan (annan än den som utsatt barnet för kränkning) samtalar med kränkt barn.
2. Rektor, eller dess ställföreträdare samtalar med den vuxne som barnet menar kränkt honom/henne. Den vuxne har möjlighet att ha stödperson med sig.
3. Vårdnadshavare informeras.
4. Utgången av samtalen samt den hittills inhämtade informationen runt ärendet ger rektor skäl att besluta om händelsen kan betecknas som utredd och utagerad eller om mer omfattande utredning är nödvändig.

När mer omfattande utredning är nödvändig skall rektor

- Samtala med alla de eventuella vittnen som finns till händelsen (såväl barn som vuxna).
- Efter att ha gjort en allsidig utredning skall bedömning göras om det är nödvändigt att anmäla händelsen till andra myndigheter för vidare utredning.

Det åligger rektor att försäkra sig om att det barn som känner sig kränkt inte drabbas av repressalier under och efter utredning.

Bilaga 3 - Mall för samtal vid misstänkt kränkande behandling/ trakasserier

Håll enskilda samtal med den som känner sig kränkt/trakasserad och de som anklagas för att kränka/trakassera. Var så konkret som möjligt i samtalen och **för noggranna anteckningar över frågor - svar**. *Mål för samtalen bör vara att klarlägga situationen (ansvarsbilden) och få slut på de eventuella kränkningar/trakasserier som förekommer.*

Samtalsmall för personal med den som blivit utsatt:

- Uppmana barnet att berätta vad som hänt.
- Fråga vem eller vilka som deltagit i kränkningarna/trakasserier.
- Fråga om det finns det vittnen till det som inträffat? Hör även dessa (enligt bilaga 4).
- Ta reda på tidsperspektivet runt händelserna; när började det, hur ofta osv.
- Beskriv den policy som förskolan i sin likabehandlingsplan bestämt sig för. Upplys om att samtal kommer att hållas med de som barnet menar utsatt honom eller henne. Förklara att personal kommer att hålla speciell uppsikt runt de som finns med i händelsen.
- Den som håller i mötet informerar övrig personal skyndsamt.
- Tar kontakt med vårdnadshavare samma dag.

Samtalsmall för personal med de/den som ev. utsatt andra för kränkningar/trakasserier (enskilda samtal):

- Berätta om de anklagelser som riktas mot barnet.
- Uppmana den anklagade att berätta vad han/hon vet.
- Beskriv skolans policy och att ärendet inte kommer att släppas förrän en godtagbar lösning nåtts.
- Förklara att skärpt uppmärksamhet råder från personalens sida kring dem som finns med i händelsen.
- Den som håller i mötet informerar övrig personal skyndsamt.
- Tar kontakt med vårdnadshavare samma dag.

Uppföljning/utvärdering:

- Inom två veckor ska en uppföljning ske. Utgången av uppföljningen avgör om fortsättning är nödvändig. Uppföljning dokumenteras i Drafit och ev. upprättas en handlingsplan om behov finns.

Om problemet kvarstår:

- Uppföljning av handlingsplan med berörda (inkl. vårdnadshavare). Vid behov kopplas annan kompetens in som ex. logoped som kan bistå med stöd för att hitta en lösning på problemet.

Bilaga 4 - Samtalsmall för vittnen

- Uppmana vittnet att berätta vad som hänt.
- Fråga vem eller vilka som deltagit i kränkningen/incidenten.
- Ta reda på tidsperspektivet runt händelserna; när började det, hur ofta o.s.v.
- Beskriv den policy som skolan i sin likabehandlingsplan bestämt sig för. Uppllys om att samtal kommer att hållas med de som barn som är inblandade. Förklara att personal kommer att hålla speciell uppsikt runt de som finns med i händelsen.
- Uppmana barnet att komma till en vuxen och berätta och han/hon får reda på eller ser något mer.

Bilaga 5 - Definitioner och begrepp

Följande definitioner och begrepp används i denna plan och utgår från de allmänna råden³ och är bland annat hämtade från diskrimineringslagen, skollagen och propositionen Ett starkare skydd mot diskriminering (prop. 2007/08:95):

En person är skyddad mot diskriminering utifrån de i diskrimineringslagen angivna *diskrimineringsgrunderna*. De sju *diskrimineringsgrunderna* är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder.

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Man kan också i vissa fall diskriminera genom att behandla alla lika, så kallad *indirekt diskriminering*. Med detta menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar ett barn av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte.

Med begreppet *likabehandling* menas att alla barn ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett någon diskrimineringsgrunderna. Det innebär dock inte alltid att alla barn ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.

Trakasserier innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier innebär ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. För att underlätta läsningen inryms i den här skriften begreppet sexuella trakasserier i begreppet trakasserier.

Med diskrimineringsgrunden *könsöverskridande identitet* eller uttryck menas att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Med diskrimineringsgrunden *etnisk tillhörighet* menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Med *funktionshinder* menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Med diskrimineringsgrunden *bristande tillgänglighet* avses att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att "skäligen åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan sådan funktionsnedsättning". Begreppet

---

³ Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Skolverkets allmänna råd (2012)

tillgänglighet innefattar stöd eller personlig service, information och kommunikation samt den fysiska miljön.⁴

Med *sexuell läggning* menas homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Med *kränkande behandling* menas ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns värdighet.

Kränkande behandling i skollagens mening kan utföras av en eller flera personer och även riktas mot en eller flera personer. Ett barn eller en elev kan till exempel bli utsatt för kränkande behandling av personal eller av ett eller flera andra barn eller elever.

Kränkningarna kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. De kan vara synliga och handfasta eller dolda och subtila. Kränkande behandling kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysiska handlingar som slag, sparkar och knuffar, men kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkande behandling kan också förekomma digitalt, till exempel på sociala medier.

Bedömningen av vad som är kränkande behandling behöver alltid göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

Med *barn* menas den som deltar i eller söker till förskolan eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kapitlet skollagen.

Huvudman: Den som är huvudman för skollagsreglerad verksamhet, dvs. den ansvariga kommunala nämnden eller styrelsen för fristående verksamheter. I diskrimineringslagen används begreppet utbildningsanordnare men i den här skriften används begreppet huvudman oavsett vilken lagstiftning det rör sig om.

---

⁴ Ny diskrimineringsgrund fr.o.m. 2015-01-01.

